Provincie Noord-Brabant

Statenmededeling

Datum
12 juli 2016
Documentnummer
GS: 4015786
PS: 4041011

Onderwerp
Stand van zaken Robuuste Brabantroute

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van
De stand van zaken van de Robuuste Brabantroute, het initiatief waarmee ons college streeft naar een verbetering van de veiligheid en leefbaarheid op en langs het Brabantse spoor.

Aanleiding
Tijdens de vergadering van uw Staten op 10 juni 2016 is de motie 8 "Goederenvervoer Brabants Spoor (Noord-Zuid Tracé Moerdijk richting Roosendaal, Brabantroute Rotterdam – Venlo)" unaniem aangenomen. Met deze Statenmededeling informeert ons college uw Staten over de stappen die wij zetten om tot een veiliger en leefbaarder Brabants Spoor te komen.
Met oog op de overschrijding van de risicoplafonds van vervoer van gevaarlijke stoffen over de Brabantroute heeft de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu toegezegd dat het ministerie nog voor het zomerreces inzichtelijk maakt waardoor de overschrijding van de risicoplafonds veroorzaakt wordt en hoe ze deze overschrijding wil wegnemen. Wij hebben daar op het moment van totstandkoming van deze statenmededeling nog geen nadere informatie over ontvangen, maar willen uw Staten met oog op motie 8 toch tussentijds informeren over de stand van zaken over het proces dat we doorlopen.

Bevoegdheid
De provincie heeft geen primaire verantwoordelijkheid met betrekking tot het spoorvervoer in en door Brabant, maar het heeft wel onze nadrukkelijke aandacht. Daar waar dit vervoer leidt tot hinder en overlast voor omwonenden, maakt ons college dat bespreekbaar tijdens bestuurlijke overleggen met de Staatssecretaris. Zo heeft gedeputeerde Van der Maat dat in de afgelopen periode ook meermaals gedaan met betrekking tot de gevolgen voor Brabant

van de werkzaamheden aan het verlengde van de Betuweroute in Duitsland. Gemeenten hebben verantwoordelijkheden m.b.t. het bewaken van de veiligheid op en langs het spoor. Mochten de investeringen van de aangekondigde Rijksprogramma's niet leiden tot de gewenste verbetering van de leefbaarheid en veiligheid op en langs het Brabantse spoor, dan bestaat uiteraard de mogelijkheid voor de provincie om in overleg met gemeenten en betrokken instanties kennis en financiële middelen beschikbaar te stellen.

Kernboodschap

1. *Een Robuuste Brabantroute is zowel nu als in de toekomst nodig. Het treffen van maatregelen is urgent en noodzakelijk.*

De aanleiding voor onze aanpak met de Robuuste Brabantroute ligt in het feit dat het spoor in Brabant zeer intensief wordt gebruikt. In de huidige situatie is het al druk op het spoor. Daarnaast wordt de Brabantroute de komende jaren gebruikt als omleidingsroute voor de Betuweroute. In de toekomst moet de frequentie van de reizigerstreinen omhoog en zal het goederenvervoer per spoor blijven groeien.
Mede door de langdurige werkzaamheden aan het Duitse deel van de Betuweroute en de beperkte capaciteit van dit spoor, blijkt dat er veel meer vervoer van gevaarlijke stoffen over de Brabantroute afgewikkeld wordt dan toegestaan is binnen de Wet Basisnet. Ons college heeft begrip voor de beperkte capaciteit op andere routes, maar blijft van mening dat het vervoer gevaarlijke stoffen zo veel mogelijk over de Betuweroute afgewikkeld moet worden. Daarnaast geeft dit intensieve gebruik hinder en overlast. Er is maatschappelijke druk om de hinder zo veel mogelijk te beperken. Het nemen van maatregelen door de staatssecretaris is wat ons betreft daarom urgent en noodzakelijk.

2. *We werken aan een integraal samenhangende programmatische aanpak voor nu en in de toekomst: de Robuuste Brabantroute, die op de korte en langere termijn het personen- en goederenvervoer kan faciliteren met tegelijkertijd een vermindering van hinder en overlast voor de omgeving.*

Het doel is een Brabantroute (deel Moerdijk – Venlo) die in de nabije en verdere toekomst geschikt is voor veilige, slimme en duurzame afwikkeling van het personenverkeer per spoor tussen de Randstad, Brabant en het Duitse HSL-netwerk. Een Brabantroute die ook een substantieel aandeel houdt in het Brabantgebonden goederenvervoer per spoor.

- Vanuit dit provinciaal belang hebben wij het initiatief genomen voor een integrale aanpak. Het gaat om het, waar mogelijk, versneld uitvoeren van bestaande maatregelen op het gebied van geluid, overwegen en veiligheid. Met combinaties van bestaande maatregelen kunnen beschikbare euro's efficiënter ingezet worden. Ook kunnen nieuwe en wellicht innovatieve maatregelen opgepakt worden.
- In deze aanpak stellen we dit jaar samen met Rijk, gemeenten en ProRail een integraal pakket aan maatregelen samen inclusief overzicht van benodigde investeringen en het uitvoeringstempo.

- We maken afspraken met partners over de benodigde governance om de maatregelen voortvarend in uitvoering te nemen.
- Ervaringen die hier worden opgedaan, kunnen worden aangewend voor andere spoortrajecten in Brabant, zoals het Noord-Zuid tracé Moerdijk richting Roosendaal.

3. *Wij zien daadwerkelijk kansen en mogelijkheden voor versnelling, en een efficiëntere inzet van middelen via een programmatische aanpak van de maatregelen.*

De maatregelen aan het spoor worden tot op heden vanuit verschillende Rijksprogramma's en -projecten opgepakt. Ons college is van mening dat die benadering leidt tot verkokering in de benadering van de problematiek. Daarnaast hebben de programma's hun eigen spelregels, (gebrek aan) financiering en doorlooptijden. Hierdoor worden kansen gemist om werk met werk te maken, slimme combinaties te verzinnen en de beschikbare euro's efficiënter in te zetten. De verschillende aspecten met betrekking tot de hinder en overlast van het spoorvervoer zijn afzonderlijk, niet gekoppeld belegd in lopende Rijksprogramma's zoals:

- Meerjarenprogramma Geluid (MJPG): voor geluidssanering van woningen langs infrastructuur (geluidsoverlast bovenwettelijke normen);
- Landelijk Verbeterprogramma Overwegen (LVO): voor de aanpak van overwegen om het aantal incidenten te verminderen;
- Wet Basisnet: voor externe veiligheid met afspraken over vervoer gevaarlijke stoffen;
- Programma ATBvv: voor automatische veiligheidsmaatregelen bij wissels, van belang in kader van verbetering externe veiligheid;
- "Derde Spoor Betuweroute Duitsland": afspraken over maatregelen in Nederland en te gebruiken omleidingsroutes als gevolg van werkzaamheden in Duitsland;
- Programma Hoogfrequent Spoor (PHS): voor frequentieverhogingen personenverkeer;
- regulier onderhoudsprogramma van ProRail.

Er is geen wettelijk kader voor trillingshinder. Alleen bij tracéprocedures, in verband met nieuwe tracés of ingrijpende tracéwijzigingen, is ProRail verplicht de beleidslijn trillingen te hanteren. Op de Brabantroute is dat niet aan de orde.
Met onze inzet voor een programmatische en integrale aanpak voor de Robuuste Brabantroute streven wij naar een efficiëntere inzet van de beschikbare middelen vanuit de Rijksprogramma's en een versnelde aanpak.

Consequenties

1. *De inzet van provinciale middelen kan mogelijk nodig zijn om versnelling van processen aan Rijkszijde tot stand te brengen.*
   Gezien de primaire verantwoordelijkheid van het Rijk voor de veiligheid en leefbaarheid op het spoor, worden vooralsnog door ons college geen nieuwe financiële claims op de provinciale begroting gelegd. Pas na

vaststelling van een totaal pakket aan benodigde maatregelen is duidelijk welke financiële middelen benodigd zijn en is het in eerste instantie aan de staatssecretaris om daar middelen voor toe te kennen. De staatssecretaris heeft echter al te kennen gegeven een financiële bijdrage van de regio te verwachten voor het oplossen van de problemen. In een later stadium zal duidelijk worden in welke mate een bijdrage vanuit de Provincie reëel en verantwoord is. Een concreet voorstel met specifieke besluitvorming daarover zal te zijner tijd aan uw Staten worden voorgelegd.

2. *De provincie is afhankelijk van haar partners binnen het proces van de Robuuste Brabantroute.*

Hoewel ons college met de aanpak van de Robuuste Brabantroute zich ten volle inzet om te komen tot de realisatie van het integrale maatregelenpakket, kan deze Robuuste Brabantroute niet door de Provincie alleen tot stand komen. Medewerking van Rijk (capaciteitsinzet, procedures, financiële middelen), ProRail en gemeenten is noodzakelijk.

Europese en internationale zaken
Niet van toepassing.

Communicatie
De veiligheid en leefbaarheid op en langs het spoor is een zorg van velen. Ons college betrekt gemeenten nadrukkelijk bij het proces om te komen tot de aanpak voor de Robuuste Brabantroute. Via media en de eigen provinciale communicatiemiddelen wordt onze inzet breed gecommuniceerd. Een belangrijk onderdeel van de communicatie is ook de informatievoorziening aan de leden van de Tweede Kamer met oog op de behandeling in het AO MIRT.

Vervolg
Tijdens het BO-MIRT van 12 oktober willen wij afspraken maken met Staatssecretaris mw. Dijksma met betrekking tot de Robuuste Brabantroute. Spoedig daarna zullen wij uw Staten over de uitkomsten daarvan informeren. Indien verdere provinciale financiering daarbij reëel en verantwoord is, zal te zijner tijd een concreet voorstel aan uw Staten worden voorgelegd.

Bijlagen
Geen.

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter, de secretaris,

Datum
12 juli 2016
Documentnummer
GS: 4015786
PS: 4041011

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: B. van den Hout, BvdHout@brabant.nl,
Cluster Mobiliteit en Infra, Afdeling Integraal Mobiliteitsbeleid

Opdrachtnemer: G.T.M. Steenhof, GSteenhof@brabant.nl,
Cluster Mobiliteit en Infra, Afdeling Integraal Mobiliteitsbeleid